

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Sžso/92/2013
Identifikačné číslo spisu:	6013201000
Dátum vydania rozhodnutia:	28.10.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:6013201000.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Judity Kokolevskej v právnej veci žalobcu: Strojárne PKH, a.s., so sídlom Zvolenská cesta 35, 974 05 Banská Bystrica, IČO: 36 330 230, zastúpený advokátom JUDr. Ing. Bernardom Pekárom, PhD., so sídlom Kukučínova 24, 974 01 Banská Bystrica, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, ul. 29. augusta 8-10, 813 63 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 12538-2/2013-BA zo dňa 18. februára 2013, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 9. októbra 2013 č. k. 23S/223/2013-29, takto

rozhodol:

- I. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 9. októbra 2013 č. k. 23S/223/2013-29 **p o t v r d z u j e**.
II. Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom krajský súd zamietol žalobu žalobcu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 12538-2/2013-BA zo dňa 18. februára 2013 a žalobcovi nepriznal náhradu trov konania. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že týmto rozhodnutím žalovaná zamietla odvolanie žalobcu a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky v Prievidzi z 26. septembra 2012, č. 700-1011600712-GC04/12, ktorým podľa § 178 ods. 1 písm. a) 9. bod a § 240 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o sociálnom poistení), predpísala žalobcovi penále v sume 42453,73 € za omeškanie s platbou poistného na nemocenské poistenie, poistenie na starobné poistenie a príspevok na starobné sporenie, poistné na invalidné poistenie, poistné na úrazové poistenie, poistenie na garančné poistenie, poistné na poistenie v nezamestnanosti, poistné do rezervného fondu, a to za obdobia február 2010, marec 2010, apríl 2010, máj 2010, jún 2010, júl 2010, august 2010, september 2010, október 2010, november 2010, december 2010, január 2011, február 2011, marec 2011, apríl 2011, máj 2011, jún 2011, júl 2011, august 2011, september 2011, október 2011, november 2011, december 2011. Penále je určené vo výške 0,05% z dlžnej sumy poistného a príspevkov za každý deň omeškania odo dňa za každý deň splatnosti poistného a príspevkov do dňa, keď bola dlžná suma poukázaná na účet žalobcu alebo do začatia kontroly.

Krajský súd mal preukázané, že žalobca poistné a príspevky za mesiac február 2010 nezaplatil vôbec a za mesiace marec 2010 až december 2011 ich zaplatil oneskorene. Penále žalovaná predpísala rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu dňa 26. septembra 2012. Do celkovej sumy vyčísleného penále zahrnula aj penále z nezaplateného poistného a príspevkov za mesiac február 2010 vo výške 0,05% z dlžnej sumy poistného a príspevkov 13827,30 € odo dňa splatnosti 31. marca 2010 do dátumu začatia kontroly 26. septembra 2012, t.j. za 911 dní omeškania, vo výške 6298,34 € a za mesiac marec 2010 vypočítané vo výške 0,05% zo sumy 15.225,70 € ako oneskorene uhradenej, odo dňa splatnosti 30. apríla 2010 do zaplattenia 29. júla 2011, t.j. za 455 dní omeškania, vo výške 3463.85 €. Žalobca v žalobe namietal nesprávny postup žalovanej, ak vypočítala penále aj za oneskorene zaplattené poistné a príspevky vôbec (za mesiac február 2010 a marec 2010) v súvislosti so začatím reštrukturalizačného konania. Taktiež namietal, že prvostupňové rozhodnutie vydala miestne nepríslušná pobočka.

Krajský súd dospel k záveru, že žalobca bol povinný zaplatiť poistné a príspevky za zamestnancov, ktoré platí mesiac pozadu, a to za mesiac február 2010 ku dňu 31. marec 2010 a za marec 2010 ku dňu 30. apríl 2010. Vzhľadom na uvedený dátum splatnosti poistného a príspevkov pohľadávka na poistnom za sporné dva mesiace vznikla až po začatí reštrukturalizačného konania. Pohľadávky na poistnom a príspevkoch za tieto dva mesiace správne preto neboli uplatnené prihláškou do reštrukturalizácie. Nie je relevantný čas prihlasovania pohľadávok, ale to, kedy pohľadávky vznikli, t.j. či vznikli do dátumu začatia reštrukturalizačného konania. Tvrdenie žalobcu, že ak žalovaný vedel o tom, že tieto pohľadávky sú splatné, resp. budú splatné v budúcnosti, v čase prihlasovania pohľadávok dňa 4. mája 2010 mal tieto pohľadávky prihlásiť, preto nie je správne. Uznesenie o začatí reštrukturalizačného konania bolo oznámené v Obchodnom vestníku dňa 26. marca 2010. Keďže pohľadávky vznikli po začatí reštrukturalizačného konania, a to až okamihom, keď žalobca neplnil v lehote splatnosti, tieto pohľadávky nebolo možné uplatniť prihláškou, a nebolo by možné zohľadniť ich v rámci reštrukturalizačného plánu. Krajský súd preto považoval za bezdôvodnú žalobnú námietku, ktorou žalobca poukázal na ustanovenie § 155 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej len ZKR), v zmysle ktorého zverejnením uznesenia o potvrdení plánu v Obchodnom vestníku zaniká právo veriteľov vymáhať tieto pohľadávky voči dlžníkovi, pokiaľ si ich neprihlásil riadne a včas. Podľa názoru krajského súdu, ani táto skutočnosť nie je prekážkou pre predpísanie penále za tieto pohľadávky.

Krajský súd sa stotožnil so stanoviskom žalovanej k namietanému nedostatku miestnej príslušnosti Sociálnej poisťovne, pobočka Prievidza. Aj podľa názoru súdu ide o účelové tvrdenie žalobcu, ktorý nedostatok miestnej príslušnosti namietal až v súvislosti s predpísaním penále, hoci sám si dovtedy plnil povinnosti voči pobočke, ktorá rozhodla ako správny orgán prvého stupňa. Podľa názoru súdu nedostatok miestnej príslušnosti nie je takou vadou v konaní, ktorá by spôsobovala nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, ak správny orgán inak postupoval pri predpísaní penále v súlade so zákonom. Tiež bol názoru, že žalovaná sa logicky a vecne správne vysporiadala s námietkami žalobcu a po preskúmaní veci dospel k názoru, že napadnuté rozhodnutie je v súlade so zákonom. Žalobu preto podľa § 250j ods. 1 OSP zamietol. O náhrade trov konania rozhodol s poukazom na § 250k ods. 1 OSP, keďže žalobca v konaní úspech nemal a preto mu trovy nepriznal.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca včas odvolanie z dôvodov v podstate zhodných s dôvodmi žaloby. Namietal, že krajský súd nevzal do úvahy tú skutočnosť, že rozhodnutie č. 700-1011600712-GC04/12 o vyrubení penále bolo vydané miestne nepríslušným orgánom. Na konanie bola príslušná pobočka Sociálnej poisťovne so sídlom v Banskej Bystrici, keďže sídlo žalobcu je v Banskej Bystrici a evidenciu miezd vedie externým spôsobom iná právnická osoba, resp. fyzická osoba v zmysle § 180 ods. 1 písm. b) zákona o sociálnom poistení. Žalobca namietal, že k rozhodnutiu č. 700-1011600712-GC04/12 je uvedený menný výpočet jednotlivých mesiacov, počas ktorých bola spoločnosť Strojárne PKH, a.s. v omeškaní s platbou poistného a príspevkov. Vo výpočte sú uvedené aj mesiace február 2010 a marec 2010, počas ktorých bolo vedené konanie o povolení reštrukturalizačného konania na Okresnom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 2R/2/2010, čiže tieto pohľadávky si mala Sociálna poisťovňa uplatňovať prihláškou do predmetného reštrukturalizačného konania. Sociálna poisťovňa si do reštrukturalizačného konania prihlásila len pohľadávky týkajúce sa roku 2008 a 2009, mesiace február a marec 2010 si do reštrukturalizačného konania neprihlásila vôbec, hoci v čase prihlasovania pohľadávok do reštrukturalizačného konania žalovaná vedela o tom, že tieto pohľadávky sú splatné, resp. budú

splatné v budúcnosti. Podľa názoru žalobcu, minimálne v prípade poistného za mesiac február 2010 sa v danom prípade nejedná o prednostnú pohľadávku a žalovaná si túto pohľadávku mala riadne prihlásiť do reštrukturalizačného konania. V kolektívnej zmluve žalobcu je ako deň výplaty príjmov zamestnancov uvedený 13. deň v mesiaci. Na základe uvedeného dňom splatnosti nie je pre poistné za mesiac február dňom splatnosti dátum 31. marec 2013 ako uvádzala žalovaná, ale jedná sa o dátum 13. marec 2010, kde deň výplaty pripadol na sobotu a teda poistné bolo splatné ku dňu 15.03.2010, pred začatím reštrukturalizačného konania. Vzhľadom na vyššie uvedené žalobca žiadal, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu pre nesprávne právne posúdenie veci zrušil a vrátil mu ju na nové prejednanie a rozhodnutie.

Žalovaná k odvolaniu žalobcu uviedla, že tento neuviedol také námietky k správnosti preskúmaného rozhodnutia, ani právne relevantné dôvody, ktoré by odôvodňovali zmenu alebo zrušenie napadnutého rozhodnutia. Žalovaná naďalej zastáva názor, že poistné za obdobie (február 2010 a marec 2010) vzniklo až po začatí reštrukturalizačného konania, dňom jeho splatnosti, keďže do dňa splatnosti žalobca nebol povinný žiadne poistné platiť a Sociálna poisťovňa nebola oprávnená toto poistné vymáhať. Žalovaná poznamenala, že pokiaľ žalobca tvrdí, že ako deň výplaty príjmov svojich zamestnancov má uvedený 13. deň v mesiaci, tak bol povinný túto skutočnosť oznámiť Sociálnej poisťovni a podať Registračný list PO - zmena (nesprávne v texte uvedené FO), v ktorom by ako deň výplaty uviedol 13. deň v mesiaci. Sociálna poisťovňa však žiaden takýto registračný list neeviduje. Žalobca dňa 18. januára 2010 predložil Sociálnej poisťovni, pobočka Prievidza Registračný list - zmena, v ktorom uviedol zmenu adresy zamestnávateľa, no ako deň výplaty neuviedol žiadny deň, takže má za to, že k žiadnej zmene v tomto smere nedošlo. Navyše túto námietku v žalobe žalobca neuviedol, preto ju považuje za bezpredmetnú a účelovú, keďže takýmto spôsobom žalobca posúva termín splatnosti o niekoľko dní vopred a znižuje sumu vypočítaného penále za mesiac február 2010. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu v medziach žaloby a v rozsahu odvolania bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a jednomyselne (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011) dospel k záveru, že odvolaniu nemožno vyhovieť. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 28. október 2015, potom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky www.justice.gov.sk najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.).

Odvolací súd zistil, že žalobca v žalobe neuvádzal argumenty súvisiace s dňom výplaty (13. deň v mesiaci) príjmov svojich zamestnancov; tento namietal až v odvolaní proti rozsudku krajského súdu.

Žaloba sa musí podať do dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia správneho orgánu v poslednom stupni, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje inak. Zmeškanie lehoty nemožno odpustiť (§ 250b ods. 1 OSP).

Po uplynutí lehoty už súd neprihliada na prípadne rozšírenie dôvodov žaloby, pretože ide o podanie urobené po lehote stanovenej zákonom (§ 250h ods. 1 OSP).

Z uvedených dôvodov odvolací súd k časti odvolania, ktorou žalobca rozšíril žalobné námietky čo do novo tvrdeného dňa splatnosti, s poukazom na ustanovenie § 250b ods. 1 OSP neprihliadol.

Odvolací súd považuje napadnutý rozsudok krajského súdu za vecne správny a v celom rozsahu sa stotožnil s jeho odôvodnením. Na doplnenie (§ 219 ods. 2 OSP) uvádza:

Základnou spornou otázkou v konaní bola otázka vzniku pohľadávky z titulu penále.

Zamestnávateľ, v tomto prípade žalobca, je platiteľom poistného na nemocenské poistenie, starobné poistenie, invalidné poistenie, úrazové poistenie, garančné poistenie, poistenie v nezamestnanosti a platiteľ poistenia do rezervného fondu solidarity (§ 128 zákona o sociálnom poistení).

Podľa § 143 ods. 2 zákona o sociálnom poistení poistné, ktoré platí a odvádza zamestnávateľ, je splatné v deň určený na výplatu príjmov, ktoré sú vymeriavacím základom zamestnanca. Ak je výplata týchto príjmov pre jednotlivé organizačné útvary zamestnávateľa rozložená na rôzne dni, poistné je splatné v deň poslednej výplaty príjmov zúčtovaných za príslušný kalendárny mesiac. Ak nie je taký deň určený, poistné je splatné v posledný deň kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, za ktorý sa platí poistné. Ak deň splatnosti poistného pripadne na sobotu a na deň pracovného pokoja, poistné je splatné

v najbližší nasledujúci pracovný deň.

Podľa § 240 ods. 1 zákona o sociálnom poistení fyzickým osobám a právnickým osobám povinným odvádzať poistné a príspevky na starobné dôchodkové sporenie, ktoré neodviedli poistné a príspevky na starobné dôchodkové sporenie za príslušný kalendárny mesiac včas alebo ich odviedli v nižšej sume, Sociálna poisťovňa predpíše penále vo výške 0,05% z dlžnej sumy za každý deň omeškania odo dňa splatnosti poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie do dňa, keď bola dlžná suma poukázaná na účet Sociálnej poisťovne v Štátnej pokladnici, zaplatená v hotovosti alebo do dňa začatia kontroly, ak tento zákon neustanovuje inak.

Z citovaných ustanovení vyplýva, že zákon o sociálnom poistení určuje povinnosť zamestnávateľa platiť poistné a ustanovuje aj jeho splatnosť. Pre prípad nesplnenia si tejto povinnosti súčasne v ustanovení § 240 ods. 1 upravuje oprávnenie Sociálnej poisťovne predpísať penále, pričom toto oprávnenie sa premlčí v lehote (10 rokov) podľa § 147. Z toho vyplýva, že penále môže, ale nemusí byť predpísané. Pohľadávka na penále preto vzniká až právoplatnosťou rozhodnutia o jej predpísaní.

Ani odvolací súd nemá pochybnosti o tom, že v správnom konaní môžu rozhodovať len správne orgány, ktoré sú príslušné. Z výpisu obchodného registra vyplýva, že žalobca je nástupcom zaniknutej spoločnosti pôvodne so sídlom v Prievidzi. Zmenu sídla žalobcu z Prievidze do Banskej Bystrice žalobca nahlásil v Registračnom liste zamestnávateľa - zmena od 8. októbra 2010, predloženom pobočke Sociálnej poisťovne Prievidza dňa 18. januára 2010. Súčasne listom písomne oznámil Sociálnej poisťovni pobočka Prievidza, že výpočet miezd zamestnancov žalobcu sa naďalej bude vykonávať v Prievidzi. Túto skutočnosť pobočka akceptovala bez ďalšieho a všetky súvisiace úkony naďalej so žalobcom vykonávala. Nemožno jej preto v danom prípade vyčítať žalovanej, že konala z podnetu žalobcu v zmysle jeho požiadavky. Uvedený postup správneho orgánu, ktorý je inak kompetentný (funkčne a vecne) v predmetných veciach konať ani odvolací súd nepovažuje za také pochybenie, ktoré by malo za následok ničotnosť napadnutého rozhodnutia žalovanej.

Z uvedených dôvodov odvolací súd nepovažoval odvolanie žalobcu za dôvodné a preto rozsudok krajského súdu potvrdil podľa § 219 ods. 1, 2 OSP.

Žalobcovi odvolací súd nepriznal náhradu trov konania podľa § 250k ods. 1 OSP lebo v odvolacom konaní nemal úspech.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.